

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

ИНСТИТУЦИЈЕ ОМБУДСМЕНА ЗА ЗАШТИТУ ПОТРОШАЧА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ЗА 2022. ГОДИНУ

Сарајево, јул 2023. године

Садржај

I	МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	2
1.	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА	2
2.	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ	4
II	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ	6
1.	ПРЕДМЕТ И ЦИЉ РЕВИЗИЈЕ	6
2.	КРИТЕРИЈУМИ КОРИШЋЕНИ У РЕВИЗИЈИ	6
3.	ОЦЈЕНА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРЕПОРУКА ИЗ ПРЕТХОДНИХ ИЗВЈЕШТАЈА	7
4.	ПРЕПОРУКЕ ЗА 2022. ГОДИНУ (РЕЗИМЕ)	7
5.	ОРГАНИЗАЦИЈА И РУКОВОЂЕЊЕ	7
6.	СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА	8
7.	БУЏЕТ ИНСТИТУЦИЈЕ ОМБУДСМЕНА ЗА 2022. ГОДИНУ	9
8.	ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ	9
8.1.	Преглед расхода и издатака из буџета	9
8.1.1.	<i>Бруто плате и накнаде плата</i>	10
8.2.	Биланс стања	11
9.	ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС ЗАПОСЛЕНИХ (АНГАЖОВАНИХ) ЛИЦА	11
9.1.	Запошљавање на одређено вријеме	11
10.	ЈАВНЕ НАБАВКЕ	12
10.1.	Набавка моторног возила	12
11.	КОМЕНТАРИ НА НАЦРТ ИЗВЈЕШТАЈА	13
ПРИЛОЗИ	13

I МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Мишљење независног ревизора се даје на основу проведене финансијске ревизије која обухвата ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

1. МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја **Институције омбудсмена за заштиту потрошача у Босни и Херцеговини** (у даљем тексту: Институција омбудсмена) који обухватају: биланс стања на 31.12.2022. године, преглед прихода, примитака и финансирања по економским категоријама, преглед расхода и издатака из буџета, по економским категоријама, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања, преглед дознака из текуће резерве буџета, за годину која завршава на тај дан и анализу извршења буџета – текстуални дио, укључујући и резиме значајних рачуноводствених политика.

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји Институције омбудсмена приказују истинито и фер, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2022. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење

Ревизију смо обавили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI)¹. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја*.

Независни смо од Институције омбудсмена у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједи основ за наше мишљење.

Одговорности руководства за финансијске извјештаје

Руководство Институције омбудсмена је одговорно за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања

¹ Међународни стандарди врховних ревизионих институција (ISSAI) дио су Оквир професионалних објава Међународне организације врховних ревизионих институција – IFPP оквира (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), који чине три нивоа објава: INTOSAI принципи (INTOSAI-P), међународни стандарди врховних ревизионих институција (ISSAI) и INTOSAI смјернице (GUID).

на нивоу институција Босне и Херцеговине тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе услјед преваре или грешке, одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје, као и одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена, које су разумне у датим околностима.

Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наши циљеви су стећи разумно увјерење о томе да ли су финансијски извјештаји као цјелина сачињени без значајног погрешног приказивања услјед преваре или грешке и издати извјештај независног ревизора који укључује наше мишљење. Разумно увјерење је висок ниво увјерења, али није гаранција да ће ревизија обављена у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција увијек открити значајно погрешно приказивање када оно постоји.

Погрешни прикази могу настати услјед преваре или грешке и сматрају се значајним ако се разумно може очекивати да, појединачно или збирно, утичу на економске одлуке корисника донијете на основу тих финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије у складу са Међународним стандардима врховних ревизионих институција, стварамо професионалне процјене и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- Препознајемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказивања финансијских извјештаја, због преваре или грешке, обликујемо и обављамо ревизионе поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизионе доказе који су довољни и примјерени да обезбиједу основ за наше мишљење. Ризик неоткривања значајног погрешног приказивања насталог услјед преваре је већи од ризика насталог услјед грешке, јер превара може укључити тајне споразуме, кривотворење, намјерно изостављање, погрешно приказивање или заобилажење интерних контрола.
- Стичемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију како бисмо обликовали ревизионе поступке који су примјерени у датим околностима, али не и за сврху изражавања мишљења о успјешности интерних контрола.
- Оцјењујемо примјереност коришћених рачуноводствених политика и разумност рачуноводствених процјена и повезаних објава које је створило руководство.
- Оцјењујемо цјелокупну презентацију, структуру и садржај финансијских извјештаја, укључујући и објаве, као и да ли финансијски извјештаји одражавају трансакције и догађаје на којима су засновани на начин којим се постиже фер презентација.

Са руководством комуницирамо у вези са, између осталих питања, планираним дјелокругом и временским распоредом ревизије и важним налазима ревизије, укључујући и оне који се односе на значајне недостатке у интерним контролама који су откривени током наше ревизије.

2. МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

Мишљење

У вези са ревизијом финансијских извјештаја Институције омбудсмена за 2022. годину, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са релевантним законима и другим прописима.

Према нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације Институције омбудсмена за 2022. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима који су дефинисани као критеријуми за дату ревизију.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и ISSAI 4000 - Стандард за ревизију усклађености. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију усклађености*.

Независни смо од Институције омбудсмена у складу са етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу са тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједи основ за наше мишљење.

Одговорности руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство Институције омбудсмена је такође одговорно да обезбиједи да су активности, финансијске трансакције и информације у складу са прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврсисходно и законито коришћење расположивих средстава за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорности ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура, како би прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање Институције омбудсмена, према дефинисаним критеријумима, усклађено са релевантним законима и другим прописима. Процедуре подразумевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и

прописима који регулишу пословање субјекта ревизије. Такође, наша одговорност подразумијева и оцјену финансијског управљања, функције интерне ревизије и система интерних контрола.

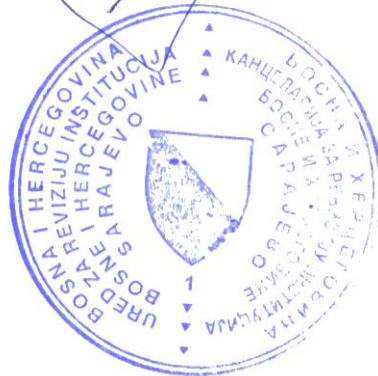
Сарајево, 21.7.2023. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Хрвоје Твртковић

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Неџад Хајтић

**ЗАМЈЕНИЦА
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Неџа Мочевећ

II ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. ПРЕДМЕТ И ЦИЉ РЕВИЗИЈЕ

Предмет ревизије су финансијски извјештаји Институције омбудсмена за 2022. годину и усклађеност активности, финансијских трансакција и информација с релевантним законима и другим прописима.

Циљ је да се изрази мишљење о томе да ли су финансијски извјештаји поуздани и да ли биланси у потпуности одражавају резултате пословања. Такође, циљ ревизије је процијенити примјењује ли руководство институције законе и прописе и користи ли средства за одговарајуће намјене, те оцијенити финансијско управљање, систем интерних контрола и функцију интерне ревизије.

С обзиром на то да се ревизија обавља испитивањем на бази узорка и да постоје инхерентна ограничења у рачуноводственом систему и систему интерних контрола, поједине материјално значајне грешке могу остати неоткривене.

2. КРИТЕРИЈУМИ КОРИШЋЕНИ У РЕВИЗИЈИ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Канцеларија за ревизију) извршила је ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумевају процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени са одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

За обављање финансијске ревизије коришћени су сљедећи критеријуми:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2022. годину²
- Закон о финансирању институција БиХ
 - Правилник о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ
 - Правилник о финансијском извјештавању институција БиХ
 - Одлуке о привременом финансирању институција БиХ за 2022. годину
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС)
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о управи и подзаконски акти
- Закон о ревизији институција БиХ
- Закон о заштити потрошача у БиХ.

² Службени гласник БиХ, број: 42/22

3. ОЦЈЕНА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРЕПОРУКА ИЗ ПРЕТХОДНИХ ИЗВЈЕШТАЈА

Канцеларија за ревизију је у извјештају о финансијској ревизији Институције омбудсмена за 2021. годину дала позитивно мишљење на финансијске извјештаје и позитивно мишљење на усклађеност са законима и другим прописима. У Извјештају није било датих препорука.

4. ПРЕПОРУКЕ ЗА 2022. ГОДИНУ (РЕЗИМЕ)

Извјештајем о обављеној ревизији за 2022. годину обухваћене су четири препоруке. Препоруке су дате због утврђених неусклађености активности, финансијских трансакција и информација с релевантним законима и другим прописима.

У табели која слиједи (Табела 1) приказани су подаци о датим препорукама за 2022. годину (сегмент ревизије, предмет ревизије и статус), а препоруке су детаљно презентоване по процесима у извјештају.

Табела 1. Препоруке за 2022. годину

Бр. преп.	Тачка извјештаја	Ревидирани процес (наслов)	Предмет ревизије		Статус препоруке ³	
			Финансијски извјештаји	Усклађеност	Нова препорука	Поновљена препорука
1.	6.	Функционисање система интерних контрола		●	●	
2.	8.1.1.	Бруто плате и накнаде плата		●	●	
3.	9.1.	Запошљавање на одређено вријеме		●	●	
4.	10.1.	Набавка моторног возила		●	●	

5. ОРГАНИЗАЦИЈА И РУКОВОЂЕЊЕ

Законом о заштити потрошача у БиХ⁴ дефинисано је да је омбудсмен за заштиту потрошача независна институција успостављена с циљем унапређења доброг и ефикасног провођења политике заштите потрошача у БиХ. Институција омбудсмена има статус правног лица са сједиштем у Мостару. Законом је дефинисано да Институција омбудсмена доноси статут и правила рада на шта сагласност даје Савјет министара БиХ. Омбудсмена за заштиту потрошача именује Савјет министара БиХ на приједлог Министарства спољне трговине и економских односа БиХ.

Унутрашња организација и начин рада Институције омбудсмена утврђени су Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији, на који је Савјет министара

³ Статус подразумијева нову или поновљену препоруку. Нереализоване препоруке из претходног периода су, након утврђеног чињеничног стања, поновљене.

⁴ Службени гласник БиХ, број 26/06

БиХ дао сагласност 2018. године.⁵ Правилником о унутрашњој организацији Институције омбудсмена уређен је начин рада и руковођења Институцијом омбудсмена те опис радних мјеста државних службеника и запосленика. Систематизована су радна мјеста за 15 извршилаца. Институцијом омбудсмена руководи омбудсмен којег је Савјет министара БиХ именовано у августу 2019. године на мандатни период од пет година.

6. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА

Институција омбудсмена је одговорна за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

Финансијско управљање и контрола

Институција омбудсмена је раније сачинила основне документе потребне за успостављање система финансијског управљања и контроле (попис и мапе пословних процеса, процјену ризика и регистар ризика), поступајући у складу са Законом о финансирању институција БиХ, Приручником за финансијско управљање и контролу и Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ. Међутим, Институција омбудсмена у 2022. години није ажурирала Стратегију управљања ризицима, што је констатовано у извјештају интерне ревизије. Поступајући по датим препорукама интерне ревизије у 2023. години, Стратегија управљања ризицима је ажурирана у складу са Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ – верзија 2. Сачињен је Акциони план развоја система финансијског управљања и контроле за 2022. годину и сачињен је извјештај о реализацији акционог плана. Институција омбудсмена је попунила образац Годишњег извјештаја о финансијском управљању и контроли за 2022. годину и благовремено га доставила Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора БиХ.

Функционисање система интерних контрола

Поступцима ревизије уочили смо слабости у функционисању интерних контрола у Институцији омбудсмена које се односе на признавање права запосленим на рад од куће.

Током читаве године Институција омбудсмена је одобравала право обављања послова на даљину (рад од куће). На основу Одлуке о поступању институција Босне и Херцеговине и правима и обавезама запослених у институцијама Босне и Херцеговине током трајања епидемије COVID-19⁶, Институција омбудсмена је донијела интерни акт о начину организације рада у Институцији омбудсмена за вријеме трајања епидемије заразне болести. Увидом у евиденције о присуству на послу установили смо да је, поред осталих повремених случајева обављања послова на даљину, једно запослено лице у Институцији омбудсмена током цијеле 2022. године користило право рада од куће, а да разлози за овакав вид рада нису документовани. Нисмо се могли увјерити да су се у конкретном случају испунили услови за рад од куће прописани интерним актом. С обзиром на то да

⁵ Правилник о унутрашњој организацији (број 01-02-3-822-3/18 од 9.11.2018. г. и број 05-02-3-672-21/19 од 16.06.2020. г.)

⁶ Службени гласник БиХ, број 58/20

је епидемиолошка ситуација у 2022. години била повољна и да је рад у институцијама БиХ успостављен у пуном капацитету није било основа за организацију оваквог начина рада.

ПРЕПОРУКА 1

Институција омбудсмена је дужна поступање у погледу организовања начина рада довести у оквиру који одговарају тренутним околностима пословања институција БиХ.

7. БУЏЕТ ИНСТИТУЦИЈЕ ОМБУДСМЕНА ЗА 2022. ГОДИНУ

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2022. годину, Институцији омбудсмена су одобрена средства у укупном износу од 446.000 КМ (текући издаци 445.000 КМ и капитални издаци 1.000 КМ). Буџет је одобрен на основу пројекције од десет запослених, а на 31.12.2022. године у Институцији омбудсмена је било девет запослених лица.

Институција омбудсмена је своје активности до усвајања буџета за 2022. годину финансирала на основу одлука о привременом финансирању за прва два тромјесечја.

Током године извршено је усклађивање буџета у износу од 4.000 КМ, а на основу Одлуке о одобравању средстава текуће резерве за исплату једнократне новчане помоћи запосленим у институцијама Босне и Херцеговине,⁷ тако да је Институција омбудсмена у 2022. години располагала средствима у укупном износу од 450.000 КМ, а реализовано је 402.414 КМ.

Институција омбудсмена је извршила реструктурисање расхода буџета које је одобрило Министарство финансија и трезора БиХ. Реструктурисање расхода је извршено у укупном износу од 57.000 КМ. Реструктурисањем средстава повећана су расположива средства у оквиру одобрених расхода за 2022. годину на економској категорији набавка опреме за 55.000 КМ, чиме су обезбијеђена и средства за набавку возила у вриједности до 50.000 КМ.

8. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Институција омбудсмена је сачинила Годишњи финансијски извјештај за 2022. годину и доставила га надлежним органима и институцијама у складу са важећим прописима и у утврђеном року.

8.1. Преглед расхода и издатака из буџета

У прегледу расхода и издатака по економским категоријама, у периоду од 1.1. до 31.12.2022. године, укупно остварени расходи исказани су у износу од 402.414 КМ, што је за 43.586 КМ мање у односу на расходе одобрене буџетом за 2022. годину.

⁷ Службени гласник БиХ, број 4/23

Вриједносно значајни расходи из буџета односе се на: бруто плате и накнаде (292.707 КМ), капиталне издатке (52.103 КМ) те накнаде трошкова запослених (25.826 КМ).

Преглед расхода и издатака из буџета приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

У даљем тексту наводимо налазе ревизије, као и одређена објелодањивања чињеница о значајним расходима реализованим у 2022. години.

8.1.1. Бруто плате и накнаде плата

Ревизијом издатака у оквиру позиције бруто плата утврђене су сљедеће неправилности и недостаци:

Укупно остварене бруто плате и накнаде из плата са 31.12.2022. године износе 292.707 КМ и веће су за 24.883 КМ у односу на претходну годину, због усвојених измјена Закона о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине у току 2022. године, као и повећања основице за обрачун плате запосленим у институцијама Босне и Херцеговине за 2022. годину. Од наведеног износа, нето плате и накнаде износе 166.862 КМ, а порези и доприноси 124.445 КМ.

Коефицијент који се примјењује за обрачун плате омбудсмена за заштиту потрошача у БиХ није препознат Законом о платама и накнадама у институцијама БиХ⁸. Савјет министара БиХ приликом именовања актуелног руководиоца Институције омбудсмена рјешењем о именовању⁹ нити другим посебним рјешењем није дефинисао коефицијент на основу којег се обрачунава плата именованог лица. Институција омбудсмена у претходном периоду није предузимала активности на рјешавању овог питања, него је у правној недоумици и недостатку снажнијег правног акта наставила обрачунавати плату новоименованом омбудсмену према рјешењу о висини плате донесеном за његовог претходника. Наиме, предсједавајући Савјета министара БиХ је позивајући се на Мишљење Министарства финансија и трезора БиХ¹⁰, почетком 2009. године, донио Рјешење о припадајућем коефицијенту именованом омбудсмену¹¹ којим је утврђена висина његове основне плате, аналогно основној плати члана Конкуренцијског савјета Босне и Херцеговине (платни разред А4, коефицијент 7,00). С обзиром на то да се наведено рјешење и у текућем периоду користи као основ за обрачун плате руководиоца Институције омбудсмена, сматрамо да није обезбијеђен релевантан формално-правни основ за поступање у овом случају.

⁸ Службени гласник БиХ, број: 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 32/20, 65/20, 59/22

⁹ Службени гласник БиХ, број 56/19

¹⁰ Мишљење Министарства финансија и трезора БиХ, број 01-08-16-5789-1/08 од 12.12.2008. године

¹¹ Рјешење Савјета Министара БиХ, број 01-34-244/2009 од 28.01.2009. године

ПРЕПОРУКА 2

Институција омбудсмена је дужна предузети активности према надлежним органима, како би се у Закону о платама и накнадама у институцијама БиХ дефинисао платни разред и припадајући коефицијент за обрачун плате омбудсмена за заштиту потрошача.

8.2. Биланс стања

У билансу стања на 31.12.2022. године исказана су укупна средства у износу од 70.002 КМ. Укупне обавезе са изворима средстава исказане су у износу од 108.573 КМ.

Значајне ставке биланса стања односе се на неотписану вриједност сталних средстава (70.002 КМ), обавезе према запосленима (35.836 КМ) и краткорочне текуће обавезе (2.736 КМ). Повећање стања средстава за 43.460 КМ на позицији сталних средстава евидентирано је на основу извршене набавке моторног возила и компјутерске опреме.

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

9. ЗАПОШЉАВАЊЕ И СТАТУС ЗАПОСЛЕНИХ (АНГАЖОВАНИХ) ЛИЦА**9.1. Запошљавање на одређено вријеме**

Запошљавање на одређено вријеме запосленика у институцијама БиХ регулисано је Законом о раду у институцијама БиХ¹². Наиме, чланом 9. поменутог Закона допуштено је запошљавање на одређено вријеме до три мјесеца¹³.

Институција омбудсмена је у новембру 2022. године извршила пријем једне запосленице на радно мјесто референта за административно-техничке послове, на период од три мјесеца, као замјену за стално запослену радницу која се налази на породилском одсуству. Ангажман наведеног лица по истом основу је настављен и у 2023. години. Законом о раду у институцијама Босне и Херцеговине прописано је да одлуку о потреби пријема запосленика у радни однос доноси послодавац, те да се на основу поменуте одлуке расписује јавни оглас. Институција омбудсмена није донијела одлуку нити је расписивала јавни оглас за пријем запосленика у радни однос што је у супротности с наведеним Законом.

ПРЕПОРУКА 3

Институција омбудсмена је дужна досљедно примјењивати одредбе Закона о раду у институцијама БиХ приликом пријема запосленика у радни однос на одређено вријеме.

¹² Службени гласник БиХ, број: 26/04, 7/05, 50/08, 60/10, 32./13, 93/17 и 59/22

¹³ Чланом 9. став 1. тачка ц) Закона о раду у институцијама БиХ је прописано да се јавни оглас не расписује за пријем у радни однос запосленика на одређено вријеме до три мјесеца, када због хитности обављања посла, изненадног повећања обима посла и изненадног одсуства запосленика није могуће благовремено спровести јавни оглас.

10. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Институција омбудсмена је донијела План јавних набавки за 2022. годину, како је прописано Законом о јавним набавкама. Према презентованим подацима¹⁴ Институција омбудсмена је у 2022. години провела 33 поступка јавних набавки. Од наведеног броја, Институција омбудсмена је провела један конкурентски поступак у вриједности од 42.675 КМ, 26 директних споразума укупне вриједности 19.526 КМ. Осим наведеног, Институција омбудсмена је на основу Анекса II дио Б провела четири набавке укупне вриједности 1.839 КМ. Након претходно проведених поступака набавки, укупна вриједност закључених уговора износи 62.201 КМ (17.669 КМ из текућих издатака и 44.532 КМ из капиталних издатака).

Ревизијом појединачних процедура јавних набавки утврђене су неправилности и недостаци како слиједи:

10.1. Набавка моторног возила

На основу одлуке о покретању поступка јавне набавке службених возила покренут је конкурентски поступак набавке планиране вриједности 50.000 КМ са ПДВ-ом. Путем Портала јавних набавки тендерску документацију је преузело 10 понуђача. У предвиђеном року достављена је само једна понуда за коју је комисија за набавке констатовала да испуњава све услове дефинисане тендерском документацијом. По окончању процедуре закључен је уговор у вриједности од 49.930 КМ са ПДВ-ом. Испорука возила је извршена у складу са одредбама закљученог уговора.

Институција омбудсмена нам није презентовала вјеродостојан доказ о истраживању тржишта у виду званичних података – техничких спецификација, возила других брендова која испуњавају тражене карактеристике, како би се омогућило понуђачима различитих марки возила да доставе понуде. Конкурентским захтјевом су дефинисане карактеристике које понуђено возило треба да испуњава на начин да је коришћен отворени интервал са доњим ограничењем - минимални захтјев у основним техничким карактеристикама, те су тражене остале техничке карактеристике које се односе на тип возила (АА Лимузина), запремину гепека (120 л по путнику укључујући и возача) и сл. У току обављања ревизије као доказ о истраживању тржишта у виду испуњавања тражених карактеристика (техничких спецификација) Институција омбудсмена је доставила понуду истог бренда возила, само другог модела.

Према наведеном, нисмо се могли увјерити да су у конкретној набавци испоштовани основни принципи јавних набавки (активна и праведна конкуренција).

ПРЕПОРУКА 4

Институција омбудсмена је дужна да у поступцима јавних набавки поступа једнако и недискриминаторно према свим потенцијалним понуђачима, како би обезбиједила праведну и активну конкуренцију у складу са предметом набавке и њеном сврхом.

¹⁴ Подаци из табеларних прегледа сачињених за потребе ревизије

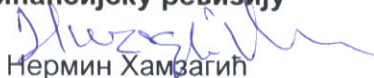
11. КОМЕНТАРИ НА НАЦРТ ИЗВЈЕШТАЈА

Институција омбудсмена је у остављеном року доставила коментар на Нацрт извјештаја о обављеној финансијској ревизији за 2022. годину у којем су прихваћени налази и препоруке ревизије. Међутим, Институција омбудсмена је уочила да подаци у Тачки 10. Нацрта извјештаја нису коректно презентовани, јер је Институција омбудсмена приликом обављања завршне ревизије доставила нетачне податке о проведеним поступцима јавних набавки. У прилогу коментара достављена је коригована табела Јавних набавки. Обзиром да нам је достављено адекватно образложење и приложена релевантна документација извршена је корекција у Тачки 10. овог Извјештаја која није суштинске природе.

Ревизију у Институцији омбудсмена за 2022. годину обавили су: Наташа Павловић - виши ревизор за финансијску ревизију (вођа тима), Азра Хусић - самостални ревизор за финансијску ревизију (члан тима) и Марко Сикима – млађи ревизор за финансијску ревизију (члан тима).

Контролу квалитета Нацрта извјештаја провело је Одјељење за развој, методологију и контролу квалитета финансијске ревизије. Одјељењем је руководио Неџад Хајтић, који је у међувремену преузео функцију заменика генералног ревизора Канцеларије за ревизију институција БиХ.

Вођа тима за
финансијску ревизију

Наташа Павловић

Руководилац Одјељења за
финансијску ревизију

Нермин Хамзагић

Број: 03-16-1-929/23

Прилози

Табела I - Преглед расхода буџета за 2022. годину
Табела II - Биланс стања на 31.12.2022. године
Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2022. годину

Институција омбудсмана за заштиту потрошача у БиХ

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађива- ња буџета	Укупни буџет	Извршење буџета	Процент (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Текући издаци	445.000	-51.000	394.000	350.311	89
Бруто плате и накнаде	364.000	-47.000	317.000	292.707	92
Накнаде трошкова запослених	36.000	-6.000	30.000	25.826	86
Путни трошкови	6.000	0	6.000	5.597	93
Издаци телефонских и поштанских услуга	8.000	0	8.000	5.963	75
Издаци за енергију и комуналне услуге	0	0	0	0	
Набавка материјала	5.000	0	5.000	2.966	59
Издаци за услуге превоза и горива	6.000	2.000	8.000	7.174	90
Унајмљивање имовине и опреме	0	0	0	0	
Издаци за текуће одржавање	8.000	0	8.000	3.639	45
Издаци за осигурање	2.000	0	2.000	1.761	88
Уговорене и друге посебне услуге	10.000	0	10.000	4.679	47
2. Капитални издаци	1.000	55.000	56.000	52.103	93
Набавка земљишта	0	0	0	0	
Набавка грађевина	0	0	0	0	
Набавка опреме	1.000	55.000	56.000	52.103	93
Набавка осталих сталних средстава	0	0	0	0	
Реконструкција и инвестиционо одржавање	0	0	0	0	
3. Текући грантови	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
4. Буџет-непосредна потрошња (1+2+3)	446.000	4.000	450.000	402.414	89
5. Вишегодишња капитална улагања	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
6. Новчане донације	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
7. Програми посебне намјене	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
8. Укупно (4+5+6+7)	446.000	4.000	450.000	402.414	89

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило 15.05.2023. године.

Омбудсман
Мр. ед. Саша Марић

Биланс стања на дан 31.12.2022. године

Институција омбудсмана за заштиту потрошача у БиХ

Табела II

Опис	31.12.2022.	31.12.2021.	Процент (2/3*100)
1	2	3	4
1. Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	0	0	
Новчана средства	0	0	
Краткорочна потраживања	0	0	
Краткорочни пласмани	0	0	
Интерни финансијски односи	0	0	
Залихе	0	0	
Краткорочна разграничења	0	0	
2. Стална средства	70.002	26.542	264
Стална средства	132.548	129.019	103
Исправка вриједности	62.546	102.477	61
Неотписана вриједност сталних средстава	70.002	26.542	264
Дугорочни пласмани	0	0	
Дугорочна разграничења	0	0	
УКУПНО АКТИВА (1+2)	70.002	26.542	264
3. Краткорочне обавезе и разграничења	38.572	28.332	136
Краткорочне текуће обавезе	2.736	4.607	59
Краткорочни кредити и зајмови	0	0	
Обавезе према запосленима	35.836	23.725	151
Интерни финансијски односи	0	0	
Краткорочна разграничења	0	0	
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	
Дугорочни кредити и зајмови	0	0	
Остале дугорочне обавезе	0	0	
Дугорочна разграничења	0	0	
5. Извори средстава	70.002	26.542	264
Извори средстава	70.002	26.542	264
Остали извори средстава	0	0	
Нераспоређени вишак прихода/расхода	0	0	
УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	108.573	54.874	198

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника **неће бити уравнотежен** (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен

Руководство је Биланс стања одобрило 15.05.2023. године

Омбудсман
Мр. сц. Сава Марип

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI 2580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Институције омбудсмана за заштиту потрошача у Босни и Херцеговини** (у даљем тексту: Институција) дужно је да обезбиједи да финансијски извјештаји за 2022. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13 и 38/22), Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 25/15 и 91/17) и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција Босне и Херцеговине (протокол Министарства финансија и трезора БиХ, број 01-08-02-1-1515-1/15, од 4.2.2015. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2022. годину (Службени гласник БиХ, број 42/22) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Институције.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја и усклађеност са законима и другим прописима;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије;
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи.

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па тако и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум, 15.05.2023.год.

Омбудсман

Мр.сц. Саша Марић

